SAYI 29
Fiyatı: 100 kr.
ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR
Adres : P.K. 68
ZONGULDAK
13 AĞUSTOS 1975

İŞÇİ DAVASI

DUNYADA DETANT – ÜLKEDE SOSYALİZM

HELSİNKİ KONFERANSI

■ **Finlandiya'nın Helsinki şehrinde Arnavutluk hariç olmak üzere bütün Avrupa ülkelerinin ayrıca Amerika ve Kanada'nın devlet ve hükümet başkanları bir araya geldiler.**

■ **35 ülkenin katıldığı AVRUPA GÜVENLİĞİ VE İŞBİRLİĞİ KONFERANSI ve bu konferansta imzalanan belgeler dünya barışı açısından büyük önem taşımaktadır.**

■ **Helsinki konferansı DETANT (yumuşama) politikasının en yüksek zirvesini teşkil etmektedir. Böylece kapitalist sisteme dahil ülkelerle sosyalist sisteme dahil ülkeler arasında «barış içinde bir arada yaşama» politikası resmen kabul edilmiş olmaktadır.»**

SOSYALİST SİSTEM BARIŞTAN YANADIR

Sosyalist ülkeler daima barıştan yana olmuşlardır. Çünkü sosyalizmin dünya üzerinde başarı kazanması için savaşa ihtiyacı yoktur. Sosyalist sistem ekonomik ve ideolojik yarışta taşıdığı üstünlükler sebebiyle kapitalizme galip gelecektir.

Dünyada kurulan ilk sosyalist ülkenin birinci işi bütün ülkelere barış çağırısı yapmak olmuştur. Bu ilk barış çağırısından sonra başta Sovyetler Birliği olmak üzere bütün sosyalist ülkeler barıştan yana olduklarını her fırsatta ispat etmişlerdir.

1969 yılında dünya ülkelerinin işçi sınıfı partileri Moskova'da bir toplantı yaptılar. Bu toplantıda uluslararası barışın korunması için mücadele edilmesine karar verildi. Toplantıdan sonra yayınlanan ortak bildiride şöyle denilmekteydi :

> **«Sosyalist ülkelerin barışsever dış politikaları ve işçi sınıfının savaş aleyhtarı çalışmaları sayesinde bir dünya savaşını engellemek mümkün olmuştur.**
>
> **Bir atom savaşında bütün insanlığın yokedilmesi tehlikesine karşı mücadele etmek birinci görevimizdir.**
>
> **Barışın savunulması, farklı sosyal sistemlere sa- mümkündür. Bu politika emperyalist-kapitalist ülkelehip ülkelerin «Barış içinde bir arada yaşaması» ille re kabul ettirilmelidir.»**

Sosyalist ülkeler ve işçi sınıfı partileri konferans kararlarına uyarak barış için çalıştılar. Hem onların çalışmaları hem de kapitalist ülkelerin ekonomik durumlarının bozulması sonucu barışçı politikayı kabul etmek zorunda kalmalarıyla son yıllarda dünyadaki gerginlik azaldı. Silahsızlanma yolunda önemli adımlar atıldı. İşte bütün bunların sonucu olarak Helsinki Konferansı gerçekleştirildi.

30.Temmuz.1975 tarihinde 35 ülkenin devlet ve hükümet başkanları tarafından Helsinki'de imzalanan Avrupa Güvenliği belgeleri barış çabalarının sonucudur. Sosyalist ülkelerin ve işçi sınıfı partilerinin barış çabalarının, dünya emperyalist-kapitalist sistemine dahil ülkelere kabul ettirilmesidir. Böylece 1969 ortak toplantısında kararlaştırılan «barış içinde bir arada yaşama prensibinin emperyalist-kapitalist ülkelere kabul ettirilmesi» kararı gerçekleştirilmiş olmaktadır.

İmzalanan protokole göre 1977 yılında Helsinki'de tekrar toplanılacaktır. İmzalanan kararların ne kadar uygulandığı tespit edilecektir.

HELSİNKİ BELGELERİNDE NELER VAR

Helsinki'de bir araya gelen 35 ülke devlet ve hükümet başkanı Avrupa güvenliği ile ilgili olarak bir takım belgeler imzaladılar. Böylece uluslararası savaşın önlenmesi ve barışın korunması yolunda önemli adımlar atılmış oldu. Gerçekten Avrupa'da güvenliğin sağlanması dünya barışı açısından büyük önem taşımaktadır. Çünkü Avrupa dünyadaki ekonomik gücün ağırlığını taşımaktadır. Birinci ve İkinci dünya savaşları önce Avrupa ülkeleri arasında başlamış, oradan bütün dünyaya yayılmıştır.

Konferansta imzalanan yazılar 100 sayfalık bir kitap tutmaktadır. Bu kitap dört ayrı bölümü kapsamaktadır. Kararlaştırılan en önemli konular şunlardır :

- ■ **Bütün Avrupa ülkeleri egemenlik yönünden birbirlerine eşittir.**
- ■ **Anlaşmazlıkların çözümünde silaha ve kuvvete başvurulmıyacaktır.**
- ■ **Avrupa ülkeleri birbirlerinin sınırlarını ihlal etmiyeceklerdir.**

Avrupa Güvenliği ve İş-Birliği konferansını ilk öne süren Sovyetler Birliği olmuştur Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev bu konferansın toplanması için en büyük çalışmaları yapmıştır.

- ■ **Avrupa ülkeleri birbirlerinin toprak bütünlüğüne saygı göstereceklerdir.**
- ■ **Anlaşmazlıklar barışçı yollardan çözümlenecektir.**
- ■ **Ülkelerin iç işleriyle ilgili sorunlara dışardan müdahale edilmiyecektir.**
- ■ **İnsan haklarına ve temel özgürlüklere saygı gösterilecektir.**
- ■ **Avrupa ülkelerinin halkları birbirleri karşısında hukuk eşitliğine sahiptir. Halklar kendi kaderlerini kendi tayin etme hakkına sahiptirler.**
- ■ **Avrupa ülkeleri arasında ticaret, sanayi, teknolojik ve bilimsel alanlarda işbirliği kurulacaktır. Ayrıca çevre kirlenmesi çalışmalarında ve turizmi teşvik için işbirliği arttırılacaktır.**
- ■ **Avrupa ülkeleri arasında insanlar rahatça seyahat edebilecekler, gazeteler bütün ülkelerde serbestçe yayınlanacaktır. Bütün fikirler serbestçe ifade edilebilecektir.**
- ■ **Ülkeler, uluslararası hukuk sahasındaki karar ve yükümlülüklere titiz bir şekilde uyacaklardır.**

HELSİNKİ KARARLARI VE TÜRKİYE

Başbakan Süleyman Demirel Avrupa Güvenliği ve İşbirliği belgelerini Türkiye Cumhuriyeti adına imzalamıştır. Böylece Türkiye açısından bu belgeler kabul edilmiş olmaktadır. Ancak Kıbrıs yönünden bir itirazda bulunulmuştur. Bu itirazda özetle şöyle denilmektedir :

> **«Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa Güvenliği ve İş-Birliği Konferansında kabul edilen tüm kararlara katılmaktadır.**
>
> **Ancak Kıbrıs devleti bu konferansta meşru bir şekilde temsil edilmemiştir. Makarios tek başına Kıbrıs devletini temsil edemez. Bu bakımdan bu konferans belgeleri Kıbrıs devleti ile ilişkilerde geçerli olamaz.»**

Ancak bu itirazlara rağmen şu iki durum kabul edilmiş olmaktadır:

1 — Türkiye bundan böyle Kıbrıs'da hiçbir askeri harekâta girişmiyecek, Kıbrıs'ın iç işlerine karışmıyacak, silah tehdidi ile sınır değişikliği yapmıya çalışmıyacaktır

2 — Belgeleri Kıbrıs adına Makarios imzalamıştır. Ve Konferansa katılan bütün ülkeler Makarios'u meşru devlet başkanı olarak kabul etmişlerdir. Bu durum bizim bakımımızdan da geçerlidir.

Ancak bazı sermaye sözcüleri konferansa katılmamızı eleştirmektedirler. Onlar Kıbrıs konusunda zararlı çıktığımızı iddia etmektedirler. Halbuki Kıbrıs'ı taksim etmek, silah zoruyla dediğimizi yaptırmak barış politikası içinde düşünülemez. Kıbrıs meselesi mutlaka barışçı yollardan çözümlenmelidir. Kıbrıs halkının kendi kaderini kendisinin tayin etmesine ve tek bir devlet halinde varolmasına imkân verilmelidir.

AMBARGO VE SİLAH SANAYİSİ

Amerikan askeri yardımı kesildiğinde gazetemiz (9. sayıda) şöyle yazmıştı :

> «Amerika, Türkiye'de bulunan Amerikan üslerindeki nükleer silahların geri alınmasından yanadır. Bunu sağlamak için ikili anlaşmaların bile feshine esasta itiraz etmiyecektir. Sadece gözetleme ve dinleme üslerinin bulunmasıyla yetinecektir.»

Olaylar görüşümüzü doğrulamıştır. Bu durum Detant politikasının Türkiye'deki uygulamasının sonuçlarıdır.

Meselenin birde ikinci yonü vardır. Bu «yerli silah sanayisi» meselesidir. Bu konuda gazetemizin aynı sayısında şunlar yazılmıştı :

> «Bütün sızlanmalarına rağmen Türkiye sermayedarları yardımın kesilmesinden fazla rahatsız değil, tam tersine bir adan memnundurlar. Çünkü bu yardımın kesilmesiyle birlikte «ulusal savaş sanayisi» kurmak fikri ön plana çıkmış ve ağırlık kazanmıştır. Bütün kuruluşlar yerli savaş sanayisinin kurulmasından yanadır. İşçi sendikaları bile böyle bir sanayinin kurulması için işçilerden para kesmektedirler. Boylece Türkiye sermayedarları yabancı sermayedarlarla birlikte silah fabrikaları kuracaklardır. «Bu dava milli davadır» diyerek, fabrikalarda işçiler düşük ücretle çalıştırılacak, grev yasağı konulacaktır. Böylece işçilerin ve bütün halkın sırtından birkaç silah fabrikatörü yeni yeni milyonlar vuracaklardır.»

Olaylar bu görüşleri de doğrulamıştır. Ambargonun kalkmayacağı kesin olarak belli olunca yerli sermayedarlar hemen paçaları sıvamışlardır. Toplantılar yapmışlar, kongreler tertiplemişlerdir. Hükümet bu konuda teklifler yağdırmağa başlamışlardır. Ve şu sözleri tekrarlamaba başlamışlardır: KENDİ SİLAHINI KENDİN YAP. Bütün meslek kuruluşları, gazeteler, gazeteciler, yazarlar sermayenin sözcülüğünü yapmaya ba[illegible]dır. Kimisi kendi kaynaklarımıza dayanan silahlanmadan, kimisi [illegible] kamu sektörünün yapmasından söz etmeğe başlamışlardır. Oysaki silah sanayisi nasıl kurulursa kurulsun, kim kurarsa kursun, bugünkü Türkiye'de sermayedarların yararına ve işçi sınıfının aleyhinedir.

Bugüne kadar aralarında çıkar çatışmaları olan sermaye kuruluşları bu konuda hemen bir araya gelmişlerdir. Leş görmüş sırtlan gibi, onlar için çok kârlı olan bu konuya üşüşmüşlerdir. Hemen ortak bir toplantı tertipliyerek «harp sanayisinin hemen kurulması ve geliştirilmesi için» neler yapmak gerektiğini görüşmüşlerdir. Ve utanmadan «özel sektörün bunu milli bir göreş olarak kabul ettiğini hiç bir şekilde kâr amacı gütmediklerini» ileri sürmüşlerdir. Ve arkasından da kâr amacı gütmedikleri savaş sanayisi için ilk ağızda 50 milyar lira yatırım yapabileceklerini beyan etmişlerdir. Sormak lazım bu beylere: Mademki bu kadar milli heyecanla dolusunuz ve kâr amacı taşımıyorsunuz :

— neden üç kuruş zam istiyen işçilere bu zammı çok görüyorsunuz

— neden her greve lokavtla karşılık veriyorsunuz

— neden işyerlerinde gerekli emniyet tedbirlerini almıyorsunuz işçilerin ölümüne sebep oluyorsunuz. Yalnız 1974 yılında 361 işçi iş kazasında öldü. Bunlardan 76 tanesi yalnız Zonguldak kömür madenlerinde öldü.

«Kâr amacı gütmiyen» yerli sermayedarlar her işte olduğu gibi bu işte de hemen çalışan halkın cebine el atmak istiyorlar. «Harp sanayii tahvilleri» çıkarılmasını istiyorlar. Küçük tasarruf sahipleri bu tahvillerden alacak, onlardan toplanan paralarla yatırıp yapacaklar. Bununla yetinmiyorlar. İşçi Yatırım bankasının hemen kurulmasını ve burada toplanan paraların harp sanayisinde kullanılmasını istiyorlar. İşçilerin paraları ile işçilerin aleyhine işler tezgahlıyorlar Ve devletle, silahlı kuvvetlerle bütünleşmenin zevki içinde şunları söylüyorlar :

> «Uzun süredenberi Türk silahlı kuvvetleri ile devam edegelen temaslarımız artık fiili işbirliği safhasına erişmiş bulunmaktadır.»

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI SİLAH SANAYİSİNE KARŞI ÇIKMALIDIR

Helsinki konferansı belgeleri Türkiye hükümeti tarafından imzalanarak kabul edilmiştir. Bu belgelere göre uluslararası anlaşmazlıkların silahla değil, barışçı yollardan çözümlenmesi gerekir. Yapılacak iş en başta Sovyetler Birliği olmak üzere bütün komşularımızla «Saldırmazlık Paktı» imzalamaktır. Savaşa değil, barışa hazırlık yapılmalıdır. Silahlanmaya değil, silahsızlanmaya gidilmelidir. Yeni ordular kurmak değil, azaltmak gerekir. İşçi sınıfının ekonomik örgütü olan sendikalar ve işçi sınıfı adına var olan partiler bunun mücadelesini yapmalıdır. Savaş sanayisi için her gün işçilerden bir lira kesilmesini istiyen sendikacılar «hain» olarak ilan edilmelidir.

DETANT BÜTÜN DÜNYA ÜLKELERİ YARARINADIR

YENİ NATO : ULUSLA

ENERJİ VE PETROL SORUNU

Enerji, ülkelerin kalkınmasında vazgeçilmez unsurdur. Amerika, Japonya ve Avrupa ülkeleri gibi dünyanın gelişmiş kapitalist ülkeleri, 2. Dünya savaşından sonra büyük ekonomik gelişmeler elde etmişlerdir. Bu gelişmeleri sağlayan, bol ve ucuz enerji kaynaklarıdır.

Sanayi ve ekonomi hızla gelişmektedir. Bu gelişme karşısında bilinen enerji kaynakları, yetersiz kalmaktadır. Batı Avrupa kapitalist ülkeleri, Japonya, ABD dışarıdan petrol ithal etmek zorundadırlar. Çünkü Batı Avrupa'nın petrol kaynakları sınırlıdır. Japonya'nın ise henüz petrolü yoktur. Batı avrupa ile Japonya, petrolü her zaman ithal yoluyla sağlamışlardır. Ancak petrol talebinin şeklini temelinden değiştiren unsur, ABD'nin enerji durumudur.

ABD önceleri petrol bakımından kendi ihtiyacını karşılayabiliyordu. Fakat bugün ürettiği petrol kendine yetmemektedir. Dışarıdan petrol ithal etmek zorundadır. Bugünkü tüketim ölçülerine göre ABD'de petrol rezervleri 10 yıl, tabii gaz 11 yıl, uranyum 13 yıl yetecek durumdadır. Bu nedenle ABD'de enerji sağlanmasında en büyük darboğaz petrol olmaktadır. Aynı şekilde kapitalist Avrupa ülkeleri de enerji ihtiyacının yüzde 60'ını dışarıdan ithal etmektedir.

Batı Avrupa ülkeleri yılda 750 milyon ton petrol üretmektedir. Bu miktar kendi tüketimlerine yetmemektedir. Petrol ihtiyaçlarının yüzde 48'i Ortadoğudan, yüzde 39'u Libya'dan ve sosyalist ülkelerden sağlanmaktadır.

ABD yılda 650 milyon ton petrol üretmektedir. Buna karşılık tüketimi 900 milyon tondur. ABD, yılda 250 milyon ton petrol ithal etmek zorundadır. Bu miktarın bir kısmı Venezüella'dan ve Kanada'dan, bir kısmı da Ortadoğu'dan sağlanmaktadır.

Japonya'da yıllık 220 tonluk petrol tüketiminin büyük bir kısmını Ortadoğu ülkelerinden sağlamaktadır.

İşte bu yüzden, sanayileşmiş kapitalist ülkelerin artan petrol ihtiyacını ancak, Ortadoğu karşılayabilmektedir. Çünkü Ortadoğu, dünyanın bilinen ham petrol rezervlerinin üçte ikisinin bulunduğu yerdir. Bugün 2 milyar tonluk dünya petrol tüketiminin yarısı Ortadoğu ülkelerinde üretilmektedir.

OPEC

Petrol üreten ülkeler tarafından kurulmuş uluslararası bir örgütün kısaltılmış adıdır.

1957-58 yıllarındaki kapitalist sistemin bunalımı sırasında büyük petrol tekelleri, üretici ülkelere ödedikleri vergilerde indirim yaptılar. Tekellerin bu hareketine tepki olarak 1960 yılında petrol üreten ülkelerden Venezüella, Irak, Kuveyt, Suudi Arabistan bir araya gelecek OPEC'i kurdular. Örgüte daha sonra Libya, Cezayir, İran, Abu Dabi, Bahreyn, Nijerya ve Endonezya da katıldılar.

OPEC'in kuruluş amacı, petrol üretimindeki kâr paylarına artırmak ve üretici şirketlere bu ülkelerin de ortak olması idi.

OECD

Avrupa İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı"nın kısa adıdır.

İkinci dünya savaşından sonra, 1948 yılında, Avrupanın kapitalist ülkeleri tarafından içlerine düştükleri ekonomik yıkıntıdan kurtulmak için kurulmuştur. Örgütün kuruluş amacı, üye ülkelerin kapitalistlerine karşılıklı yardım yapmak; dünyada kapitalist ticareti serbestleştirmek; emperyalist-kapitalist ülkeleın birliğini ve sistemin yaygınlaşmasını sağlamaktı.

Bugün OECD örgütü içinde, Amerika, Japonya, tüm kapitalist Avrupa ülkeleri ve Türkiye yer almaktadır. Örgüt ayrıca, Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, Ortak Pazar gibi kapitalist sistemin diğer kuruluşlarıyla da işbirliği halindedir.

ABD PETROL FİYATLARINI NEDEN YÜKSELTTİ?

Birleşik Amerika petrol fiyatlarını şu nedenlerle yükseltmiştir :

1 — Ortadoğu petrolünün fiyatı ile daha yüksek maliyetli olan ABD petrolünün fıyatını eşit duruma getirmek için :

Avrupanın Ortadoğudan satın aldığı petrol, Amerika'nın kendi topraklarından çıkarttığı petrolden daha ucuzdur. Amerika, 1970'lerde, ticari rakipleri olan Avrupa ve Japonya'nın bu avantajını yok etmek istedi. Bunun için de Ortadoğu petrolünün fiyatını arttırdı. ABD'nin bunda büyük çıkarı vardı. Çünkü, rakiplerinin ürettiği mallarının da maliyeti yükselecektir.

2 — Amerika'da petrolden başka enerji kaynaklarının da kullanımına imkân sağlamak için :

Ortadoğu petrolünün fiyatı yükselince, ABD tekelleri, yeni enerji kaynaklarının geliştirilmesi için yatırımda bulunacaktı. Kömür yataklarının işlenmesi, nükleer enerjinin geliştirilmesi, güneş enerjisine yönelinmesi, bu kaynakların başlıcaları idi. Böylece, yakın gelecekte tükenme tehlikesi gösteren petrol kaynaklarına karşılık ABD, yeni enerji kaynakları elde etmek istiyordu. Bu amacın başarılması, ABD'yi dış enerji kaynaklarına bağımlılıktan kurtaracak ve Avrupa ve Japon rakiplerine karşı üstün durumunu korumayı sağlayacaktı.

3 — Amerika'da yeni enerji kaynaklarının geliştirilmesi amacıyle dev petrol tekellerine gerekli parayı temin etmek için :

Amerika'da dışarıdan alınan petrole konan vergiler 30 milyar dolar kadardır. Bu para, ülke içinde yeni enerji kaynaklarının geliştirilmesi için tekellerin hizmetine sunulmaktadır. Petrol fiyatlarının artması ile bu para çoğalacaktı. ABD Cumhurbaşkanı Ford'un dışardan alınan petrole koyduğu vergiyi artırmasının amacı budur.

Böylece ABD, araştırmanın geliştirilmesini istemektedir. Böylece ABD tekelleri ile Avrupa'daki tekeller arasındaki teknolojik uçurumu genişletmektir.

4 — ABD'ye başkaldıran Avrupa ve Japonya'yı dize getirmek için :

1970'lerde Amerika ile Avrupa ve Japonya arasında sert çıkar çatışmaları oldu. Bu çatışmalar özellikle dolar-altın, Avrupa birliği ve tarım politikası gibi konularda önem kazandı. Avrupa ve Japonya, ABD'yi rekabette geri bırakmaya başlamıştı.

İşte petro fıyatlarının artması, Ortak Pazar ülkeleriyle Japonya'nın ekonomilerini sarsarak ABD'ye, bu ülkeler karşısında yeni bir üstünlük kazandıracaktı. Petrolü dışardan, ABD'den daha ucuza ithal eden bu ülkelerin ABD karşısındaki avantajları, petrol fiyatlarının yükselmesi ile ellerinden alınacaktı. Ayrıca ABD, bu ülkelere her türlü şart altında petrol ihtiyaçlarını karşılayarak onları kendi istediğini yapmaya zorlayacaktı.

5 — Ortadoğu ülkelerine gerekli silahları satın almak için para temini

5 — Ortadoğu ülkelerinin silah satın almak için gerekli parayı temin etmelerini sağlamak için

Vietnam savaşından sonra savaş sanayisi büyük ölçüde pazar sıkıntısı içine düşmüştü. Savaş sanayisindeki tıkanıklık, ABD'de işsizliği de etkiliyordu. Bu nedenle ABD yöneticileri, silah sanayicilerine yeni bir pazar bularak bu tıkanıklığı atlatmak istiyordu.

İşte petrol fiyatlarının artırılması, Ortadoğu'da büyük bir silah pazarı yaratılmasına yardımcı oldu. ABD 1973 yılında 3,6 milyar dolarlık silah satmıştı. 1974 yılında ise bu rakam 8,3 milyar dolara çıktı. Yalnız Ortadoğu ülkeleri 5 milyarlık silah satın aldı.

Bütün bunlardan dolayı, bazılarının sandığı gibi;

PETROL FİYATLARININ YÜKSELMESİNDEN ARAP EMEKÇİLERİ YARARLANMAMIŞTIR. PETROL FİYATLARININ YÜKSELMESİ, BAŞTA ABD OLMAK ÜZERE ÇOKULUSLU PETROL ŞİRKETLERİNE VE ARAP ÜLKELERİNDEKİ ONLARLA BÜTÜNLEŞMİŞ OLANLARA YARAMIŞTIR.

1973 EKİM ORTADOĞU SAVAŞI VE AMBARGO

SAVAŞ NASIL HAZIRLANDI?

Vietnam savaşı, Amerikan savaş sanayicilerinde büyük karlar sağladı. Ancak ödemeler dengesi açık vermeye başladı. Nikson, detant politikası ile dünyaya yeni bir bakış açısı getirmek zorunda kaldı. Mesele, tüketim sanayisine dünyada yeni müşteriler bulmaktı. Bu sırada Avrupa ve Japonya savaştan sonra tüketim sanayilerine ağırlık vermişlerdi.

Nikson'un doların devalüasyonu ve gümrük tahdidi gibi kararlarıyla Avrupa ve Japonya'ya savaş açıldı. Sovyetler'le yeni görüşmelere girişildi. Silahsızlanma konferansları başladı.

Savaş sanayicileri Ortadoğu'da yeni savaşlar aramaya başladılar. Nikson karşı çıktı. Devlet bütçesi ve dünyanın durumu savaşa elverişli değildi.

Savaş sanayicileri Nikson'u düşürmek ve Watergate skandalını ortaya çıkardılar. Bu arada Avrupa-Amerika savaşı şiddetlendi

Amerika'da bunalım gittikçe artıyordu. Vietnam savaşının bitmesiyle önemli bir silah pazarı yokolmuştu. O halde yapılacak iş, bu çok pahalı silahları alacak ülkeleri ortaya çıkarmaktı. En uygun yer de Ortadoğu idi. Önemli olan petrol fiatlarının artmasını sağlayacak ortamı yaratmaktı.

Petrol şeyhleri İsrail'e karşı Mısır'ı destekliyordu. Çıkacak bir savaşta düşünülen petrol ambargosu uygulanabilecekti.

Mısır eski topraklarını işgalden kurtarmak istiyordu. Enver Sedat'a içten baskı yapılıyordu. Bunun üzerine Enver Sedat'la Amerika anlaştı. Süveyş kanalının açılması ve bir zafer Enver Sedat'ı arap dünyasında güçlendirecekti. Buna karşılık, Mısır'da kapitalist ilişiklerin gelişmesi ve yabancı sermayenin ülkeye rahatlıkla girmesine imkân sağlanacaktı.

Amerika İsrail'le de görüştü. İsrail'in durumu zordu. Ekonomisi bozulmuştu, Sovyetlerin ağırlığı gittikçe artıyordu. Kısmi bir çekilme İsrail'e nefes alma imkânı verecekti.

Kissinger'in adamları savaştan önce Sina çölünde gerekli araştırmaları yaptılar. Süveyş kanalından 40-100 km. lik bir mesafede yeni yerler tesbit ettiler. VE OYUN SAHNEYE KONDU.

SAVAŞ BAŞLADI

Mısır, ilk saldırıda Süveyşi geçti. Fakat sözünde durdu. Fazla ilerlemedi. Suriye ise anlaşma dışı olduğundan savaş bütün şiddetiyle bu cephede gelişti. Amerika-İsrail arasında kurulan köprü devamlı İsrail'e silah akıttı. Savaş sanayicilerinin isteği oldu.

Savaşın sonlarına doğru sağcı bir general Süveyşin batı yakasına geçti. Bu anlaşma dışı bir olaydı. Mısır ateşkes önerilerini kabul etti. Suriye'nin ateş-kesi kabul etmesi zor oldu. Yine toprak kaybetti.

AMBARGO KARARI

Savaştan hemen sonra petrol üreten ülkeler, başta Suudi Arabistan petrol Bakanı Şeyh Yamani olmak üzere Amerika'ya karşı tavır aldılar. Ve AMBARGO ilan ettiler.

Oysa petrolü karaborsada bulmak mümkündü. Ayrıca istedikleri ülkelere petrol sevkedebiliyorlardı. Amerika ise kendisine yetecek petrolü üretiyordu. Bu da ambargonun anlamını yokediyordu.

Avrupa ve Japonya sanayileri petrole bağımlıydı. Ambargo onlara pahalıya mal oldu. Bu günden Amerika'nın Avrupa'nın ve Japonya üzerindeki egemenliği görünüyordu.

Bu sırada Kissinger'in temaslarıyla Mısır ve İsrail anlaştılar. Mısır sözünde durdu. Kahire Amerikan ve Alman işadamlarıyla dolmaya başladı. Enver Sedat Sovyetler Birliğiyle aralarını bozmaya çalıştı. Silahları Batı blokundan alacağını ilan etti.

AKDENİ

LİBYA

Ambargo kararından bir si
re sonra Petrol üreten ülkeler f
atları yükselttiler. İran Şahı, b
şı çekti. Panik başladı. Bir zama
sonra da Amerikanın isteğiyl
ambargo sona erdi.

AMBARGO NELER GETİRDİ?

Petrol üreten ülkelerin ell
rindeki milyarlarca doları kulla
ma alanları araştırıldı. Yatırı
için gerekli alt yapı tesisleri yo
tu. VE SİLAHLANMA YARI
BAŞLATILDI. Suudi Arabista
İran, Kuveyt silah deposu hali
geldi. Amerikan savaş sanayi
güne doğdu. Fransa da kendi p
yı için girişimlerde bulundu.

İsrail'de ise Golda Meir
Moşe Dayan iktidarı kaybettile
Çünkü iç güçler bu geri çekilme
kabul etmek istemiyordu.

Sonuçta; Amerika yüksel
petrol fiatlarıyla Avrupa ve J
ponya'ya baş eğdirdi. Ama empe
yalist sistem içinde yükselen b
nalımın şiddetinin artmasında
büyük ölçüde yardımcı oldu.

ENER

ULUSLAR
LUSLARA
ENERJİ A
DAYANAĞ

1970'lerde
sistemin liderl
siyasal idare
Artık dünyanı
bir siyasal y
yatları, enflas
den güne büy
peryalist siste
Almanya ve J
çalışmaların s
da Uluslararas

Enerji Aj
olarak gösteri
ka'nın, diğer
netlemesine a
Uluslararası E
katılmıştır. Fr
ülkelerine sat
sini sağlamay
mamıştır. Aja
ketim hacimle
çok tüketim
tir.

Enerji Aj
1 — Ajansa ü
bütün eyl
caklar.

ARASI ENERJİ AJANSI

JANSI ABD'NİN EGEMENLİĞİNDE KONOMİK BİR NATO'DUR

ENERJİ AJANSI, U- TEKELCİ SERMAYENİN NDAKİ SÖMÜRÜSÜNÜN AN BİR KURULUŞTUR!

rika, kapitalist-emperyalist
yürütebilmek için yeni bir
izmasına ihtiyaç duydu.
ları değişmişti. Bu da yeni
gerektiriyordu. Petrol fi-
işsizlik gibi sorunlar gün-
u. Amerika, kapitalist-em-
ütünlüğünü sağlamak için
a ile çalışmalar yaptı. Bu
a 1974 yılının kasım ayın-
erji Ajansı kuruldu.
OPEC'e karşı bir kuruluş
edir. Oysa Ajans, Ameri-
list ülkeleri daha sıkı de-
etmek için kurulmuştur.
Ajansına 16 OECD ülkesi
-petrol karşılığında Arap
silahlarla ödemeler denge-
açladığından- Ajansa katıl-
atılan ülkelerin oyları, tü-
öre tesbit edilmiştir. En
ülke, en fazla oya sahip-

ın tüzüğüne göre;
keler, petrol şirketlerinin
i hakkında bilgi sahibi ola-

2 — Ajans, petrol tekelleri ile işbirliği yapacak.
3 — Üye ülkelerle petrol şirketleri arasında, petrol endüstrisinin çeşitli sorunları hakkında dayanışma yapılacak.

Bu durumuyla Enerji Ajansı yeni bir EKONOMİK NATO görünümündedir. Ajans, esas itibariyle, Uluslararası ABD ve İngiliz petrol tekellerinin kurdukları kartele dayanan bir örgüttür. Üye ülkelerin yeterli tesisleri bulunmadığı için petrolün depolama, ulaştırma, arıtma, dağıtma işlemleri kartel tarafından yerine getirilecektir. Ajans ayrıca petrol ticaretinde tekeller arasında pazar bölüşmesini sağlayacaktır. Bunu koruyacaktır.

ULUSLARARASI ENERJİ AJANSI'NIN UZUN VADELİ PLANLARI :

1 — Petrol tüketiminin mümkün olduğu kadar sınırlı tutulması,
2 — Petrol fiyatlarının düşürülmesi,
3 — (OPEC)'in zayıflatılması, daha sonra da parçalanması,
4 — Arz ve talep konularında tekellerle birlikte hareket edilmesi,
5 — Petrol üretiminin artırılması,
6 — Çok uluslu petrol şirketlerinin ayrıcalıklarının ve teminatlarının artırılması,
Ajansın uzun vadeli amaçlarıdır.

Sonuç olarak, Enerji Ajansı'nın kurulmasıyle Amerika önderliğinde gelişmiş kapitalist ülkeler yeni bir enerji stratejisine yönelmişlerdir.

ORTADOĞU'DA BUGÜNKÜ DURUM

Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı Henri Kissinger, Ortadoğu ülkeleri yöneticileri ile mart ayında görüşmeler yaptı. Kissinger'in amacı, bütün cephelerde değil, sadece Mısır - İsrail arasında bir uzlaşma sağlamaktı. İsrail, ülke içindeki muhalefet nedeniyle uzlaşmaya yanaşmadı. 1967 yılında işgal ettiği topraklardan çekilmemekte ısrar etti. İsrail'in bu tutumu, Ortadoğu'da yeni bir savaşın başlangıcı olarak belirdi.

Ancak, bugün bölgede çıkacak savaş Amerika'nın aleyhinedir. Çünkü, son iki yılda Amerika Mısır yöneticileriyle kendi çıkarlarına uygun ilişkiler kurmuştur.

Ayrıca, yeni bir Ortadoğu savaşı, Batı Avrupa ve Japon sermayedarları için de yeni bir bunalıma yol açacağı endişesiyle istenmemektedir. Bütün bunlardan dolayı ABD bugün, İsrail'i Mısır'a karşı desteklemekten vazgeçmiş görünmektedir.

Bugünkü denge içinde kendisini kârlı gören ABD, bölgede, Sovyetler Birliği'nin öteden beri ısrarla savunduğu barışa razı olmak zorunda kalmıştır. Bu nedenle Ford, Sovyetlerin barış teklifini İsrail'e kabul ettirmeye çalışmaktadır. Ford'un İsrail ve Araplara getirdiği plana göre; İsrail işgal ettiği topraklardan çekilecek, bu topraklarda Filistin Devleti kurulacak, buna karşılık Araplar da İsrail'in varlığını tanıyacak.

Değişen dünya dengesi içinde ABD'nin bu teklifi İsrail'e getirmesi, Sosyalist sistemin öteden beri savunduğu anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümlenmesi isteminin, günümüz şartlarında ABD tarafından da kabul edilmesi anlamına gelmektedir.

PETROL FİYATLARI NEDEN DÜŞÜRÜLMEK İSTENİYOR?

Petrol fiyatlarının düşürülmeye çalışılması belli başlı dört sebebe dayanmaktadır :

1 — Emperyalist-kapitalist sistemin içine düştüğü ve gün geçtikçe büyüyen ekonomik bunalımın engellenmesi :

Avrupa'nın kapitalist ekonomileri, son ekonomik bunalımla önemli yaralar aldı. Petrol fiyatlarının yükselmesi de bu bunalımı derinleştirdi. Öte yandan, bu ülkelerde sınıf mücadelesi de gelişti. Bu mücadelenin başını işçi sınıfı çekiyordu ve tekellerin iktidarını hedef alıyordu. Bu nedenle kapitalist sistem Avrupada ayakta kalabilme sorunuyla yüzyüze idi. İşte petrol fiyatlarının düşürülmesi, kapitalist-emperyalist sistemin ayakta kalabilmek için aldığı ilk tedbir oldu.

2 — Petrol fiyatlarının yükselmesiyle elde edilen, ancak Amerika dışında biriken kârların Amerika'ya akıtılması :

Sermayenin mantığı, en fazla kâr getirecek olan yere yatırım yapmaktır. Oysa bugün Amerika, diğer gelişmiş ülkelere oranla sermaye açısından, daha az verimli bir alandır.

Bu nedenlerle çokuluslu petrol şirketleri, kârlarını Amerika'ya yatırmaktan kaçınmışlardır. Bu durum ise ABD'nin de işsizliğin büyümesine yol açmıştır.

Ayrıca, petrol fiyatlarının yükselmesi karşısında gelirleri artan Ortadoğu'daki ülkeler de beklendiği gibi Amerika'da yatırıma katılmamışlardır. Nitekim, Amerika, OPEC ülkelerinin 1974 yılında bu ülkeye 90 milyar dolar yatırım yapacağını tahmin ediyordu. Oysa OPEC ülkeleri, aynı yıl içinde Amerika'ya 11 milyar dolarlık yatırım yaparken, Avrupaya 21 milyar dolarlık yatırım yaptılar.

3 — Petrol fiyatlarının hızla yükselmesi ile ortaya çıkan büyük zararların önlenmesi:

Yükselen petrol fiyatları, ABD'de ve diğer kapitalist ülkelerde, petrolden elde edilen ürünlerle ilgili sanayi kollarını büyük zararlara sokmuştur. Otomotiv sanayiindeki bunalım, petrol fiyatlarıyla daha da artmış ve diğer sanayi dallarına da sıçramıştır. Bu durum da işsizliğin artmasına etken olmuştur. Ayrıca ABD'nin dışarıdan aldığı petrol de giderek artmıştır.

4 — Ortadoğu ülkelerindeki silah satışının doyma noktasına gelmesi :

Petrol üretici Ortadoğu ülkeleri, petrol gelirleriyle silahlandılar. Bugün bu ülkeler, ufak tefek şeyhler dahil, silah doldular. İran hariç, bölgede silah pazarı doyma noktasına gelmiştir.

TABAN FİYATI VE DAYANIŞMA FONU

Kissinger, 1975 şubatında, petrolün taban fiyatının tesbiti için bir plan önerdi. Bu plân üç aşamalı idi ve şunları kapsıyordu :

1 — Petrol bunalımı, kapitalist ülkelerin çoğunu parasal ve mali bakımdan etkilemekte idi. Bunun yanı sıra, petrol ambargolarının etkisiz kılınması isteniyordu. Bu nedenlerle 25 milyar dolarlık bir fon kurulacak ve bu fon, yukarıda bahsedilen tehlikeleri kapitalist ülkelerden bertaraf etmekte kullanılacakt.. [illegible]

2 — Petrol üreten ülkelerden satın alınan petrol miktarı azaltıl[illegible] OPEC ülkelerinin fiyat düşürmelerini sağlayacaktır. Ayrıca, petrol dışındaki enerji kaynakları da geliştirilecektir.

3 — Bu esaslar gözönüne alınarak, kapitalist-emperyalist ülkelerin yeniden örgütlenmesi gerekmektedir. Örgütlenme, OPEC ülkelerinin pazarlık gücünü zayıflatacak, hatta bu örgütü parçalayacaktır.

25 MİLYARLIK DAYANIŞMA FONUNUN KURULMASI

Gelişmiş kapitalist ülkeler, Uluslararası Enerji Ajansı'ndan sonra 25 milyar dolarlık bir «Dayanışma Fonu» kurdular.

Fondan yararlanabilmek için iki şartın bulunması gerekiyordu :

1 — Fondan yararlanacak ülke, uluslararası piyasadan borç alma imkânını kaybetmiş olmalıdır.
2 — Kendi ekonomi politikasında değişiklik yapmayı kabul etmelidir.

Her ülke, fona, ulusal gelirine ve dış ticaret hacmina göre katılacaktır. Ay-

Ayrıca her ülke, fona katıldığı oranda oy hakkına sahip olacaktır. ABD'nin böyle bir fon kurulmasındaki hesabı şudur :

1 — Ortadoğu sermayesinin çoğunun ABD'de toplanması,
2 — Avrupa ve Japonya'ya gidecek kredilerin ABD kanalından geçmesi.

Böylece, bu fonla, ABD, kapitalist ülkelerdeki egemenliğini genişletmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca Amerika, bu fonla, üye ülkelerin gelişme imkânlarını ve yaşama şartlarını da kontrol altına alabilecektir.

TABAN FİYATLARI NEDEN UYGULANMAK İSTENİYOR?

Taban fiyatı politikası ile ABD şunları amaçlamaktadır :

1 — Ortadoğu anlaşmazlığında petrol üreten ülkeler, kendi saflarını tutan tüketici ülkelere daha ucuz petrol veriyordu. ABD, benzer bir bunalımda, öncelikle Avrupalı ve Japon rakiplerinin bu avantajını ortadan kaldırmak istemektedir.
2 — Petrol üreten ülkelerin örgütü olan OPEC ileride zayıflayabilir. Hatta parçalanabilir. Bu durumda petrol fiyatları son hızla düşebilir. Bu durum Amerika'nın işine gelmemektedir. Çünkü Amerika, kendi petrolünü OPEC'den daha pahalıya mal etmektedir. ABD'nin pahalı petrol kullanması, rekabet gücünü azaltmaktadır. Ayrıca, çokuluslu petrol şirketlerinin de kârlarının düşmesi söz konusudur.

Taban fiyat politikasının petrol üreten ülkelere ve azgelişmiş ülkelere yansıması ise şöyle olacaktır:

1 — Bu ülkelerin dış ödemeler dengesi büyük açıklar verecektir.
2 — Bu yüzden dış borçlanmaları artacaktır.
3 — Böylece bu ülkelerin kendi iç kaynakları ile yarattığı değerler doğrudan doğruya emperyalist ülkelere akacaktır.

OECD ÜLKELERİ PETROL FİYATLARININ DÜŞMESİNİ TARTIŞTI

Bolivya, Abu Dabi, Suudi Arabistan gibi bir kısım petrol üreticisi ülkeler petrol fiyatlarında indirim yapınca OPEC 4 mart 1975'te Cezayir'de toplandı.

Toplantıda petrol fiyatlarındaki düşme şu nedenlere dayandırıldı :

a) Doların değerinde düşme olmuştur. Fiyatlar bu nedenle düşürülmüştür.
b) Nakliye ücretleri düşmüştür.
c) Üretici ülkeler indirimli satışa başlamış, bu petrol fiyatlarının düşmesine yol açmıştır.
d) Bazı üretici ülkeler peşin parayla 3 ay vadeli satış yapmıştır. Bu fiyat düşüşüne yol açmıştır.
e) Tüketici ülkelerin talebi azalmış, fiyatlar bu nedenle düşmüştür.

Ayrıca, yeni enerji kaynaklarına yönelinmesinin de fiyatların düşmesine neden olduğu ileri sürülmüştür. Bir diğer etken olarak ta, Sovyetler Birliğinin Avrupa'ya doğal gaz vermesi öne sürülmüştür.

Ancak, dayanağı ne olursa olsun, petrol fiyatlarının düşmesi, ülkeler arasında yeni durumlar yaratmıştır. Son zamanlarda hızla güçlenen İran'ın etkinliği önemli ölçüde azalacaktır.

Yorum

İŞÇİ SINIFI ENERJİ AJANSINA KARŞI ÇIKMALIDIR

Enerji Ajansı geçen yıl kuruldu. Zamanın iktidarını oluşturan CHP/MSP koalisyonu da Türkiye'yi bu ajansa üye yaptı.

Zamanın iktidarı ve muhalefette olan diğer sermaye partileri, Türkiye'nin ajansa üye olmasını isterken şu görüşleri ileri sürdüler :

— Türkiye, ajansa katılmakla teknolojik avantaj sağlayacaktır,

— Ülkeye girecek yabancı sermayenin artması sağlanacaktır,

— Batılı ülkelerle enerji alanında işbirliği sağlanacaktır.

Aslında bu üç nokta, Türkiye'nin emperyalist - kapitalist sistemle daha da bütünleşmesini sağlayacak önemli faktörlerdir. Bu neden le ajansa katılmak, Türkiye'nin emperyalist - kapitalist sistemle bütünleşmesini daha da yoğunlaştıracaktır.

Gerçekten, değişen dünya dengesi içinde eskiden askeri NATO'nun yaptığı işleri, bugün Uluslararası Enerji Ajansı yapacaktır. Bu yeni sistemin Türkiye'deki üsleri de petrol şirketleri olacaktır. Türkiye'nin enerji politikası, «Bilgi toplama» adı altında emperyalist tekellerin çıkarları doğrultusunda düzenlenecektir. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı da bu «bilgi toplama» işinin yürütücülerinden biri olacaktır. Ayrıca, Türkiye, Ajansa katılmakla, petrol üretiminin kontrol edilmesi, stoklar, olağanüstü durumlar ve yeni enerji kanyaklarının geliştirilmesi gibi sorunlarla çokuluslu petrol şirketleriyle işbirliğini pekiştirmek zorunda kalacaktır. Bu amaçla sermayedarların iktidarları, BP, MOBİL, SHELL gibi uluslararası tekellerle işbirliğini hızlandıracaktır. Arap ülkeleriyle geliştirilen iyi ilişkiler sonunda sağlanan petrol, gerektiğinde uluslararası tekellere akıtılacaktır.

Ayrıca, bu bütünleşme ve artan karşılıklı bağlantı, emperyalist - kapitalist sistemin buhrana girmesiyle Türkiye'deki sarsıntıyı daha da hızlandıracaktır. Sermayedarlar, bu sarsıntının yükünü, her zaman olduğu gibi işçi sınıfının üstüne yüklemeye çalışacaktır.

Bundan dolayı, Enerji Ajansı'na katılmak, işçi sınıfına bir yarar getirmeyecektir. Dünya şartlarının değişmesiyle emperyalist sistemin oluşturduğu bu yeni örgüte katılmak, işçi sınıfının çıkarına değildir. Bu yeni durumu göremeyenler, bir yandan «NATO'ya hayır» derken, bir yandan da Enerji Ajansına karşı sessiz kalmışlardır.

İşçi sınıfı, emperyalist - kapitalist sistemin bu yeni örgütüne karşı çıkmalıdır. Sendikalar, işçi sınıfı adına varolan partiler, Ajanstan çıkmamız için mücadele etmelidir.

işçi davası

İŞÇİ DAVASI

Karadon'daki göçükte ölen maden işçilerinin aileleri gazetemize yaptıkları açıklamada işvereni suçladı...

"YA EMNİYET TEDBİRİ ALINIR YA DA OCAKLAR KAPANIR..."

«TEMMUZ AYININ 27 SİNDE USTAMLA BENİ OCAĞA İNDİRDİLER. BİR SARMA GÖSTERDİLER. BU ACILIK AYAĞINDA. BU SARDA GÖÇECEK, DEDİK. ÇALIŞMAYIZ BURDA DEDİK. ÇALIŞMADIK, BAŞKA YERE VERDİLER. FAKAT AYBAŞINDA USTAMIN İKİ YEVMİYESİNİ VE 300 LİRA PRİMİNİ KESTİLER. ÇALIŞMAYIZ DEDİĞİMİZ AYAKTA DA İKİ-ÜÇ GÜN SONRA GÖÇÜK OLDU...»

«RAMAZAN BENİM KOCAMDI. DÖRT ÇOCUĞUNU DA KUCAĞINA ALIR, 'SİZİ OCAKLARDA ÇALIŞTIRMIYACAĞIM' DERDİ. 'ÇÜNKÜ BU OCAKLAR İNSANI ÖLDÜRÜYOR' DERDİ. 'İŞVERENLER İŞÇİLERİ ÇOK ÇALIŞTIRIYORLAR' DERDİ.. 'BU KARADON OCAĞI CANIMIZI ALACAK' DERDİ.. VE SONUNDA ÖLDÜ. BİZ TEK KALDIK, KİMSENİN UMURUNDA DEĞİL.»

Ağustos ayının başında maden ocaklarında peşpeşe gelen kazalarda 7 maden işçisi can verdi.

1 Ağustos gecesi EKİ Karadon Bölümü 2. kat, deniz seviyesinden 260/360 metre derinlikte Acılık ayakta kazı sırasında meydana gelen göçükte 5 madenci öldü. Dört tanesi Çaycumanın Muhsinler köyündendi bu madencilerin: Kazmacılar, Muhittin Durası (44), Muharrem Sarıöz (24), Ramazan Koç (33), Kazmacı yedeği Cemil Sarı (20). Kazada ölen diğer işçi, Başçavuş Niyazi Saki (31 de Çaycuma Ali Köyündendi.

Bu işçilerin kurtarma çalışmalarının yapıldığı sıralarda iki işçi daha başka kazalarda can verdiler. Domuzdamcı Çaycuma'nın Karamusa Köyünden 1933 doğumlu Kâzım Dilek, Karadon ocağında 3. katta tahkimat sırasında göçükte kalarak öldü. Aynı sıralarda da Kilimli ocağında Nakliyatçı Nurettin Keskin'in başına motor çarpmış ve bu işçi de hayatını kaybetmiştir.

Gazetemiş İŞÇİ DAVASI, Karadon ocağında 5 maden işçisinin ölümüne yol açan kazadan sonra, kazada ölenlerin dördünün köyü olan Muhsinler'e bir muhabir göndermiş ve ölen işçilerin aileleri ve iş arkadaşlarıyla görüşmüştür.

Aşağıda arkadaşımızın işçi aileleriyle yaptığı bir röportajı yayınlıyoruz.

Çaycuma'nın Muhsinler köyünden henüz matem havası kalkmamıştı. 45 dakika süren kamyon yolculuğundan sonra Çaycuma'dan Muhsinler'e vardık.

Maden işçilerini yakından tanıyanlar, ya da tanıdığını sananlar, sık sık meydana gelen ölümlü iş kazalarından sonra şöyle der: «Madenciler katı yüreklidir. Onlar çoktan kazayı unutmuşlardırbile. Maden işçisi kazalara, ölüme aldırmaz.»

Cemil Sarı'nın anası an latıyor...

«Cemil de babası gibi ocakta öldü. Kocam ölürken Cemil dört yaşındaydı. O zamanlar ocakta dayım da ölüydü.»

— Cemil'in çocuğu varmı? bunlar okuyacak mı, madenci mi olacak?

«OCAKLARDA NE KADAR FAZLA DOMUZDAMI KULLANILIRSA TEHLİKE DE O NİSBETTE AZALIR. FAKAT OCAK AMİRİ ÇOK AZ DOMUZDAMI KULLANDIĞI ZAMAN ÇOK FAZLA PRİM ALIYOR. BU YÜZDEN DOMUZDAMI AZ KULLANDIRILIYOR. SARMALAR KUVVETSİZ ATTIRILIYOR. BİZ DÖRT SARMA ATTIĞIMIZDA 400 LİRA, ŞEF DE 6 BİN LİRA PRİM ALIYOR.»

«En büyüğü 4 yaşında 3 çocuğu var. Madenci olacaklar. Mecburen. Yoksa nasıl yaşarlar? Cemil'in ölüsüne verilecek para neyimize yeter ki? Beş can bu... Perişan olacağız.»

Gözleri doluyor kederli ananın, devam ediyor:

Başını yediler Cemil'imın. Naparsın yavrum. Erkeklerimizi birer birer alıyorlar ellerimizden. Ondan sonra da işte böyle. Perişan hale sokuyorlar bizi...»

— Kazadan sonra işveren, sendikacılar ne dediler? Sence kazanın sorumluları kim?

«.. Ne mi dediler? Hımm.. Başınız sağolsun dediler. Allah, inşallah bi daha böyle işler getirmez başınıza. dediler. Sonra oğlumun parçalanmış cesedini tuşturdular elimize. Köyünüze gidin, dediler. Ocaktır bu dediler. Olur böyle kaza dediler...

Ya... İşte böyle evladım.. Utanmadan, yüzleri kızarmadan Allahın işidir, diyorlar. Allah ne karışır ocaklara be?.. Bunlar var ya.. bunlar.. İşte o çocuklarımızı, erkeklerimizi ocaklara indirip öldürenler. Bütün suç onlarda. Ocaklarda tedbir aldırmazlar, ondan sonra da bütün suçu Allaha yüklerler. Şımdıye kadar ocaklarda ölenlerin hepsi işveren mi ne zıkkımsa onların yüzünden öldüler.

Şimdiye kadar binlerce işçi öldü. Bunların gözleri kör mü? Kazaların niye olduğunu daha öğrenemediler mi? Öğrenemedilerse ben söyleyeyim: Ocaklarda göçüklerin olacağını bildikleri halde işçileri ocağa indiriyorlar. Fazla kömür çıkarılması için işçileri yoruyorlar. Ocaklarda tedbir almıyorlar. Almıyorlar.. almıyorlar.. maksatları fazla para kazanmak. Kim ne derse desin işçileri para için öldürüyorlar..»

Boşalıyor Cemil'in anası.. ağlıyor.. Etrafımızı ölen işçilerinaileleriyle dolmuş. Atılıyor bir başka kadın:

«Ben Muhittin'in karısıyım. Bizim durumumuz çok berbattı. Şimdi daha berbat olacak. Beş çocuğum var. Kim bakacak bunlara? Muhittin'in bir kardeşi var. Bir kardeşi 12 sene önce Karadon'daki bir göçükte öldü. Ocaklara giren ölüyor. Şimdi bu çocuklar da büyüyünce ocağa girip çalışacak..

Kazadan sonra işverenler, sendikacılar, başınız sağolsun dediler. Başkaca bir şey demediler. Kazanın sebebini sorduk, Allahın işi, kader dediler. Siz işçilerin boşu boşuna öldüğünü yazın. Siz bunun sebebini sorun. Bizim alimizi yazın. Yazın ki, kocalarımızı öldürenler utansınlar.»

Analar yaslı, kadınlar yaslı, Ramazan Koç'un karısı karışıyor söze. Gözleri dolu dolu. Ramazan'dan geride kalan 4 çocuğunun gelecek günlerini anlatıyor:

«Ramazan çocuklarını çok severdi. Dördünü de kucağına alır, sizi ocaklarda çalıştımıyacağım derdi. Çünkü bu ocaklar işçileri öldürüyor, derdi. İşverenler işçileri çok çalıştırıyor, derdi. Bu Karadon ocağı canımızı alacak, derdi. Ve sonunda öldü.. yine kimsenin umurunda değil. Soruyorum işçileri ocaklara sokanlara, şimdi bu çocuklara kim bakacak.?»

Yanındaki üç çocuğuyla Mükerrem'in karısı söze karışıyor:

«Hatırlatma bana Mükerrem'i.. Gencecik kocamın canını aldılar. Üç çocuğumla tek başıma kaldım. Kocamın canını aldılar.. O halde çocuklarını beslesinler. Ya kocamı isterim, ya da çocuklarımın yaşamasını...»

«Sizden bir isteğim yok, dıyor. Ama onlardan bir isteğimiz var. Çocuklarımızın, ölülerimizin hesabını istiyoruz. Siz de aynen böyle yazın. Biz çocuklarımızın akan kanlarının hesabını istiyoruz..»

KAZALARIN SORUMLUSU KİM?

Köy kavesindeyız. İşçilerle birlikte. Anlatıyorlar...

«Bizim köyde iki grupta 65-70 işçi var. şimdiye kadar, 1955'ten beri yalnız bizim köyden 40 işçi öldü ocaklarda. 1960 tan beri, Karadon ocağında yalnız bizim köyden 24 işçi öldü. Şimdiye kadar yaş addinden yalnız dört işçi emekli oldu bizim köyde. Kazaya uğramayan ise, hiç yok. Her aileden en az iki kişi öldü, bu köyde.»

— Sizce kazaların sebebi nedir? diyoruz, anlatıyorlar..

«Karadon'daki Acılık ayakta 5-10 senede yüzlerce kaza oldu.» Diyor, biri. Bir başkası devam ediyor.. «Ben kazmıyacağım. Temmuzun 27 sinde ustamla ocağa indik. Bu acılık ayağına. Bu sarma göçecek dedik. Çalışmayız dedik. Bizi çalıştırmadılar. Fakat ustamın iki yevmiyesini ve 300 lira da primini kestiler.»

«Beş işçinin ölümünden bir gün önce işçiler burada göçük olacağını söylemişlerdi. Fakat buna rağmen şef, Hayrullah Çinci sözümüzü dinlemedi ve kaza oldu.» Bir başkası devam ediyor.. «Acılık olacağı gibi bir ocak bu havzada görülmemiş. Buranın tehlikeli olacağını defalarca anlattık şeflere mühendislere. Burada ölseniz bile çalışacaksınız, diyorlar. Velasıl işçilerden intikam alıyorlar. Bir keresinde ocağa girmek istemedik. Şefler, mühendisler ellerine kalem-kağıt alıp geldiler. Sizi kim teşvik etti, isyan mı çıkarmak istiyorsunuz, dediler. Burası göçecek diyoruz, o zaman bize köyün yolunu gösteriyorlar ya çalışın ya da ...tirolup gidin, diyorlar.»

«Bizden fazla kömür çıkarmamızı istiyorlar. Çünkü fazla kömür çıkarsa şef fazla prim alır Biz 4 sarma attığımız zaman 400 lira prim alırız. Şef ise 5-6 bin lira prim alıyor.»

«Bugüne Karadon'da, her tarafta iş kazası oldu Fakat hiçbir zaman emniyet tedbiri alınmadı. Bölge Çalışma Müdürünün gözleri kör mü? Bu kadar kaza olduktan sonra niye susuyor? İşverene niye baskı yapmıyor? Sendikacılarımız neden susuyorlar? Federasyon neden susuyor? İş (Çalışma) Bakanlığı bizim ölüm haberimizi duymuyor mu? Ocaklarda emniyet tedbiri alınmıyor. İşletme kâr için, şefler pirim için bizi zorla çalıştırıyorlar.»

Peki, kazadan sonra verilen tazminat geride kalanlara yetiyor mu?

«Kardeşim, bilmiyormuş gibi konuşma. Bugün sağlam işçiye verilen ücret kendisine yetiyor mu ki, öldükten sonra verilen geride kalana yetsin? Biz ölmeyi istemiyorsak, yalnız kendimiz için istemiyoruz. Çocuklarımızın sokaklarda kalmaması için, bir lokma ekmeğe muhtaç olmaması için ölmeyi istemiyoruz.»

«İşverenin ödediği tazminat zaten bizim sırtımızdan çıkıyor -diyor bir işçi-, bu yüzden işverenin umurunda değil. Fakat bize daha fazla tazminat verince işverenin kârı azalır Bu yüzden tazminatların artırılması gerekir. Bu kanımıza, canımıza biçilen değer azdır. Biz bir şey ıstemiyoruz, hakkımızı istiyoruz.

Kazada ölenlerin ailelerine aranızdan yardım topluyor musunuz?

«Zaten ölenlerin ailelerine biz kendimiz yardım etmesek hepten perişan olurlar. İşçi öldü mü, kömürü de ölüyor. Aramızdan kömür toplayıp veriyoruz kazada ölenlerin ailelerine. Sen öleni bırak, sağ işçiye bile kömürü verilmiyor.»

«Ocaklarda ne kadar domuzdamı kullanılırsa o kadar az tehlike olur. Sarmalar kuvvetli olursa yine kazalar azalır. Fakat ocak amiri ne kadar az domuzdamı kullanırsa, yahut sarfiyat ne kadar az olursa o kadar fazla pirim alır. Bu yüzden sarmalar kuvvetsiz, domuzdamları az kullanıyor. Kaza zamanı ocakta direk bulunmazken, kazadan sonra ortalıkta yüzlerce direk bulunuyor. Kazadan sonra müfettişler gelir kaza yerine. Tabii çalışmak için herşey tamam gösterilir. Ondan sonra işçilerin dikkatsizliği yüzünden kaza oldu deyip olayı kapatırlar. İşveren paçayı kurtarır, olan işçiye olur.»

Vakit ilerledi. Ama dertler, dertleşmeler bir türlü bitmiyor. Biraz genel olarak sohbet ediyoruz. Ayrılırken soruyoruz: Bizden istediğiniz birşey var mı?

«Nasıl olmaz? -diyor gençten bir işçi-. Bu Karadon'daki Acılık ayağı bir ejderha. Hepimizi yutacak. Bu köyden çok işçi öldü orda. Hepimiz ölmeden bizi başka yere versinler. Biraz da başkaları çalışsın orda.»

Bu sözleri bir başka genç kesiyor, «Öyle şey olmaz. Bu bir tedbir değil. Bizim babalarımız, ağalarımız öldü o ocaklarda. Başka köyden de başka işçiler ölür. Ne farkeder. Bence en iyisi ACILIK OCAĞI KAPATILMALIDIR. Ya da işveren bu ocaklarda tedbir alsın. Bizi çok çalışmaya zorlamasın.»

İşçiler karşılıklı yeniden tartışmaya başlıyorlar Biri çıkıyor; «Hepimiz dileğimizi arkadaşa anlatalım. Madem İŞÇİ DAVASI gazetesi İşçilerin gazetesidir, o halde işçilerin istediğini yazmak zorundadır. Şimdı hepimiz düşünelim. Kararımızı verelim. İŞÇİ DAVASI gazetesine kararımızı açıklayalım. Düşüncemizi söyleyelim.» Ve tartışma yeniden başlıyor. Ve kararlarını açıklıyor işçiler:

«İşçiler artık öldürülmesin. Karadon'daki acılık ayak ışçilerin kanını emiyor. Hergün iş kazası oluyor. Tedbir alınmıyor. İşverenin de, mühendisin de, şefin de, İş (Çalışma) Bakanlığının da bu ocağın tehlikeli olduğundan haberleri var. Ocakta tehlike var diyoruz. Bu ocakta göçük olacak diyoruz. Sözümüzü dinlemiyorlar. Biz ocakların kan içmesini istemiyoruz. BİZ ÖLMEK İSTEMİYORUZ. OCAKLARDA CAN GÜVENLİĞİ SAĞLANSIN.

MADEM TEDBİR ALINMIYOR, O HALDE OCAKLAR KAPATILSIN. Ocaklarda işçileri çalıştıranlar, kâr için, para için işçilerin kanını akıtmasınlar. İş kazaları yüzünden bu kadar işçinin öldüğü yeter.

YA CAN GÜVENLİĞİ SAĞLANSIN, YA DA OCAKLAR KAPATILSIN!»

İşte işçilerin söyledikleri bunlar. Maden işçileri, kazaların işverenin kâr için üretim yapmasından ileri geldiğini biliyor!

Ancak işverenlerin kârları için üretim yapılan, işçilerin canlarına önem verilmeyen bu düzen sürdükçe kazalar azalmaz. Aksine artar. İnsan hayatına üretilen maldan çok daha fazla önem yaçları için üretim yapılan sosyalist sistem kurulana dek işçilere ve diğer çalışanlara yapılan sömürü ve zulüm sürecektir. İşçi sınıfı sosyalist iktidarını kurana kadar...

Sendika yöneticileri, maden işçilerine, işçilere sahip çıkın! Sendikanın maddi gücünü spor kulüpleri için değil, işverenle mücadelede kullanın!

Aksini yapmak isçi sınıfına ihanettir!

Maden mühendisleri, iş emniyeti olmayan ocaklara inmeye işçileri zorlamayın. İşçi sınıfı adına var olduğunu söyleyen partiler, işçilere yapılan zulümlere göz yummayın!

YA İŞVEREN GEREKLİ TEDBİRİ ALIR, YA DA İŞÇİLER OCAKLARA İNMEZ!

Muhsinler Köyündeki maden işçileri çeşitli sorunlarını gazetemize anlattılar. Resimde işçiler toplu halde görülüyor.

(Foto - İ. Davası)

25-7-1975

İŞÇİ DAVASI'na

İşçi sınıfının işverenlere karşı birleştiği ve ekonomik mücadele verdiği bir örgüt vardır. Bunun adı da sendikadır. Sendika işçinin çıkarları doğrultusunda hareket etmesi gereken bir örgüttür.

Türk-İş bugün milli savaş sanayisinin temeli olan motor sanayisini kuracağını açıklamıştır. İşçi sınıfı bugüne değin savaşlardan en çok zarar gören sınıftır. Kendi yaptığı silahlarla kendisi ölmekte veya meslektaşını öldürmektedir. Bunun yanında savaş zamanında her türlü hakkı kısıtlanmakta ekonomik ve sosyal baskılar altında ezilmektedir. Kısaca savaş işçiler için sıkıntı ve zarardır.

Türk-İş barış harekâtı! sırasında topladığı 50 milyon lirayla savaş sanayisinin temelini atmaktadır. Geçmiştekileri unutsak bile Türk-İş yöneticilerinin bu hatası yenilir yutulur lokma değildir. Bundan gene en çok zararı işçiler görecektir. Kurulan milli savaş sanayisi olduğundan bununla ilgili her işyerinde grev, işi yavaşlatma vb. gibi işçi sınıfının silahları susturulacak bunun yanında daha yoğun çalışma istenecektir. Gene İşçileri de bu sanayiye ortak etmekle işçiler uyutulacak grev yapmaları fazla ücret istemeleri önlenecektir. Aksine hareket edenlerin de vatan hainliğiyle suçlanmaları normal gözükecektir.

Bugün sendika ağalarının elinde bulunan Türk-İş işçi sınıfının aleyhinde kararlar alıp bunları uygulamak istemektedir. Türk-İş artık sendikalıktan çıkmıştır Ona yakışan en güzel isim Türk-İş savaş sanayi şirketidir.

Arkadaşlar, Türk-İş yakında kampanya açacak savaş sanayisi için para toplayacaktır. Bizler kim tarafından ve nereden gelirse gelsin aleyhimize alınan kararlara karşı çıkalım, onları desteklemeyelim.

Sendika ağalarını yerlerinden etmenin zamanı gelmiştir. Bizler sendikalarımıza sahip çıkalım. Sendikalarımızı kendimiz yönetelim kendimiz denetleyelim.

Hepsinden önemlisi bizim sınıfımızın ideolojisi olan SOSYALİZM etrafında birleşelim.

Bartın'dan bir İşçi

GAZETENE ABONE OL

Sahibi ve Sorumlu Müdür : Yıldırım Eryılmaz / Yönetim Yeri : Nizam Cad. Birlik İş Hanı Kat: 3, No: 311 ZONGULDAK / Yazışma İŞÇİ DAVASI / Zonguldak işçilerinin haftalık ekonomi ve politika gazetesi / Adresi : P.K. 68 — Zonguldak. Tel. : 3886 / İstanbul Bürosu : Alemdar Mah. Çatalçeşme Sok. Atalay İş hanı, No: 27 - Cağaloğlu / Abone: Altı aylık 25 lira, yıllık 50 liradır. / Dizgi - Tertip - Baskı : BAŞARAN MATBAASI - İST.